

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ Перший (бакалаврський) рівень
(назва рівня вищої освіти)

СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ Бакалавр
(назва ступеня вищої освіти)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 10 Природничі науки
(шифр та назва галузі знань)

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 101 Екологія
(код та найменування спеціальності)

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Вченою радою Сумського НАУ

«22» квітня 2019 року

(Протокол № 11)

Голова Вченої ради

Ректор,

академік НААН України В.І.Ладика

Освітньо-професійна програма введена в дію з

«01» березня 2019р.

Ректор,

академік НААН України В.І.Ладика

(наказ № 16 від «22» 05 2019р.)

Суми 2019

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми зі спеціальності 101 «Екологія»
Рівень вищої освіти - Перший (бакалаврський)

Проектна група у складі:

Голова проектної групи,

д.б.н., професор, завідувач кафедри
екології та ботаніки

_____ **В.Г.Скляр**

Члени проектної групи:

декан факультету агротехнологій та
природокористування, д.б.н., професор
к.б.н., доцент

_____ **І.М.Коваленко**

кафедри екології та ботаніки

_____ **К.С.Кирильчук**

к.б.н., доцент

кафедри екології та ботаніки

_____ **Г.О.Клименко**

I. ПЕРЕДМОВА

Розроблено робочою групою у складі:

Скляр Вікторія Григорівна – доктор біологічних наук, професор, завідувач кафедри екології та ботаніки;

Коваленко Ігор Миколайович – доктор біологічних наук, професор, декан факультету агротехнологій та природокористування Сумського національного аграрного університету;

Кирильчук Катерина Сергіївна – кандидат біологічних наук, доцент кафедри екології та ботаніки;

Клименко Ганна Олександрівна – кандидат біологічних наук, доцент кафедри екології та ботаніки.

**1. Профіль освітньо-професійної програми
зі спеціальності 101 «Екологія»**

Рівень вищої освіти - Перший (бакалаврський)

II. Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу	Сумський національний аграрний університет
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Бакалавр Бакалавр з екології
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма зі спеціальності 101 «Екологія» освітній ступінь «бакалавр»
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 4 роки
Наявність акредитації	Сертифікат про акредитацію №1982097, виданий Міністерством освіти і науки України відповідно до рішення Акредитаційної комісії від 16 червня 2016 року (протокол №121), на підставі наказу МОН України від 19.12.2016 р., №1565. Термін дії – до 01.07.2021 року
Цикл/рівень	НРК України – рівень 6, FQ - ENEA – перший цикл, EQF-LLL – 6 рівень
Передумови	Вимоги до попередньої освіти: <ul style="list-style-type: none"> •на базі повної загальної середньої освіти з терміном навчання 11 років – 240 кредитів ЄКТС •на базі повної загальної середньої освіти з терміном навчання 12 років –180-240 кредитів ЄКТС; •для здобуття ступеня бакалавра на основі ступеня молодшого бакалавра ВНЗ має право скорочувати обсяг освітньої програми. Мінімум 50% обсягу освітньої програми має бути спрямовано на забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціальністю, визначених стандартом вищої освіти.
Мова викладання	Державна (українська)
Термін дії освітньої програми	До 01.07.2023 року
Інтернет-адреса постійного розміщення опису	snau.edu.ua

<i>освітньої програми</i>	
2 - Мета освітньої програми	
Підготовка кваліфікованих конкурентоспроможних фахівців, які мають концептуальні наукові та практичні знання, володіють методами, поняттями, вміннями на рівні, необхідному для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування, у тому числі екологізації агросфери, відповідно до сучасного стану природоохоронної галузі та з врахуванням перспектив її розвитку.	
3 - Характеристика освітньої програми	
<i>Предметна область:</i>	<p><i>Об'єкт:</i> структура та функціональні компоненти екосистем різного рівня та походження; антропогенний вплив на довкілля та оптимізація природокористування.</p> <p><i>Ціль навчання:</i> формування у здобувачів вищої освіти комплексу знань, умінь та навичок для застосування в професійній діяльності у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування, у тому числі екологізації агросфери.</p> <p><i>Теоретичний зміст предметної області.</i> Поняття, концепції, принципи природничих наук, сучасної екології та їх використання для охорони навколишнього середовища, збалансованого природокористування та сталого розвитку.</p> <p><i>Методи, методики та технології.</i> Здобувач має оволодіти методами збирання, обробки та інтерпретації результатів екологічних досліджень.</p> <p><i>Інструменти та обладнання:</i> обладнання, устаткування та програмне забезпечення, необхідне для натурних, лабораторних та дистанційних досліджень будови та властивостей екологічних систем різного рівня та походження.</p>
<i>Галузь знань</i>	10 Природничі науки
<i>Спеціальність</i>	101 «Екологія»
<i>Орієнтація освітньої програми</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Програма базується на сучасних наукових знаннях про цілі і цінності загальної і прикладної екології, проблеми охорони навколишнього середовища, раціональне використання природних ресурсів, традиційні та інноваційні підходи до їх вирішення, рішення екологічних проблем. • Формування у здобувачів вищої освіти комплексу знань, умінь та навичок для застосування в професійній діяльності у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування через теоретичне та

	практичне навчання.
Основний фокус освітньо-професійної програми та спеціалізації	<ul style="list-style-type: none"> • Спеціальна освіта в галузі 10 «Природничі науки», спеціальності 101 «Екологія» <p>Теоретична, практична та управлінська діяльність, зумовлена закономірностями та особливостями екологічної галузі знань, ресурсокористуванням та управлінням станом довкілля</p>
Особливості програми	<ul style="list-style-type: none"> • Програма передбачає широку екологічну і природоохоронну діяльність, участь у різноманітних екологічних акціях і конкурсах, наскрізну екологічну практику. • Здобувач має оволодіти методами збирання, обробки та інтерпретації результатів екологічних досліджень; навичками науково-виробничої, проектної, організаційної та управлінської діяльності; здатністю до педагогічної та просвітницької діяльності в сфері екології, охорони навколишнього середовища та збалансованого природокористування.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	<p>Професійна діяльність в галузі екології, охорони навколишнього середовища та збалансованого природокористування.</p> <p>Назви професій згідно Національного класифікатора України: Класифікатор професій (ДК 003:2010)</p> <p>2211.2 Еколог</p> <p>2211.2 Експерт з екології</p> <p>2213.2 Інженер з охорони природних екосистем</p> <p>2213.2 Інженер з відтворення природних екосистем</p> <p>321 Фахівці в галузі біології та агрономії</p> <p>3211 Лаборанти в галузі біологічних досліджень</p> <p>3211 Технік-еколог</p> <p>3212 Інспектор з охорони природи</p> <p>3449 Інспектор з охорони природно-заповідного фонду</p> <p>3213 Консультанти в сільському, лісовому, водному господарствах та в природно-заповідній справі</p>
Подальше навчання	<p>Бакалавр за спеціальністю 101 «Екологія» може продовжити навчання в університеті на другому циклі вищої освіти (рівень - магістр) за спеціальністю 101 Екологія.</p>

5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	<ul style="list-style-type: none"> •студентоцентроване навчання, самонавчання, проблемно-орієнтоване навчання, індивідуально-творчий та практичний підходи. •лекції, лабораторні роботи, семінари, практичні заняття в малих групах, самостійна робота на основі підручників та конспектів, консультації із викладачами, підготовка дипломної роботи (за рекомендацією керівника освітньої програми)
Оцінювання	<ul style="list-style-type: none"> •накопичувальна бально-рейтингова система, що передбачає оцінювання студентів за усі види аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності, спрямовані на опанування навчального навантаження з освітньої програми: поточний контроль, поетапний, модульний, підсумковий контроль, професійно-виконавські кваліфікаційні экзамени; •письмові, усні экзамени, тестування, есе, презентації, складання професійно-виконавської програми, залік з виробничої практики, курсова робота.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми у сфері екології, охорони довкілля і збалансованого природокористування, що передбачає застосування основних теорій та методів наук про довкілля, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності (ЗК)	<p>К01. Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності.</p> <p>К02. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>К03. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p> <p>К04. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>К05. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>К06. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).</p> <p>К07. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.</p> <p>К08. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.</p> <p>К09. Здатність працювати в команді</p> <p>К10. Навички міжособистісної взаємодії.</p>

	<p>K11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.</p> <p>K12. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>K13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p>
<p>Фахові компетентності спеціальності (ФК)</p>	<p>K14. Знання та розуміння теоретичних основ екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування.</p> <p>K15. Здатність до критичного осмислення основних теорій, методів та принципів природничих наук.</p> <p>K16. Розуміння основних теоретичних положень, концепцій та принципів математичних та соціально-економічних наук.</p> <p>K17. Знання сучасних досягнень національного та міжнародного екологічного законодавства.</p> <p>K18. Здатність до оцінки впливу процесів техногенезу на стан навколишнього середовища та виявлення екологічних ризиків, пов'язаних з виробничою діяльністю.</p> <p>K19. Здатність до використання основних принципів та складових екологічного управління.</p> <p>K20. Здатність проводити екологічний моніторинг та оцінювати поточний стан навколишнього середовища.</p> <p>K21. Здатність обґрунтовувати необхідність та розробляти заходи, спрямовані на збереження ландшафтно-біологічного різноманіття та формування екологічної мережі.</p> <p>K22. Здатність до участі в розробці системи управління та поведження з відходами виробництва та споживання.</p> <p>K23. Здатність до використання сучасних інформаційних ресурсів для екологічних досліджень.</p> <p>K24. Здатність інформувати громадськість про стан екологічної безпеки та збалансованого природокористування.</p>

	<p>K25. Здатність до опанування міжнародного та вітчизняного досвіду вирішення регіональних та транскордонних екологічних проблем.</p> <p>K26. Здатність до участі в управлінні природоохоронними діями та/або екологічними проектами.</p> <p>K27. Знання та розуміння значення популяцій в забезпеченні функціонування екосистем, збереженні біорізноманіття, а також ролі та місця популяційного аналізу в системі моніторингу та впровадження раціонального, невиснажливого природокористування</p> <p>K28. Здатність до оцінки впливу на стан довкілля різних технологій та видів природокористування, обумовлених веденням сільського господарства, до виявлення екологічних ризиків, пов'язаних агровиробництвом</p> <p>K29. Здатність обґрунтовувати, розробляти та впроваджувати заходи, спрямовані на екологізацію агросфери</p>
--	---

7 – Програмні результати навчання

<p>ПР01. Демонструвати розуміння основних принципів управління природоохоронними діями та/або екологічними проектами.</p> <p>ПР02. Розуміти основні екологічні закони, правила та принципи охорони довкілля та природокористування.</p> <p>ПР03. Розуміти основні концепції, теоретичні та практичні проблеми в галузі природничих наук, що необхідні для аналізу і прийняття рішень в сфері екології, охорони довкілля та оптимального природокористування.</p> <p>ПР04. Використовувати принципи управління, на яких базується система екологічної безпеки.</p> <p>ПР05. Знати концептуальні основи моніторингу та нормування антропогенного навантаження на довкілля.</p> <p>ПР06. Виявляти фактори, що визначають формування ландшафтно-біологічного різноманіття.</p> <p>ПР07. Розв'язувати проблеми у сфері захисту навколишнього середовища із застосуванням загальноприйнятих та/або стандартних підходів та міжнародного і вітчизняного досвіду.</p> <p>ПР08. Уміти проводити пошук інформації з використанням відповідних джерел для прийняття обґрунтованих рішень.</p> <p>ПР09. Демонструвати навички оцінювання непередбачуваних екологічних проблем і обдуманого вибору шляхів їх вирішення.</p> <p>ПР10. Уміти застосовувати програмні засоби, ГІС-технології та ресурси Інтернету для інформаційного забезпечення екологічних досліджень.</p> <p>ПР11. Уміти прогнозувати вплив технологічних процесів та виробництв на навколишнє середовище.</p> <p>ПР12. Брати участь у розробці та реалізації проектів, направлених на</p>
--

оптимальне управління та поводження з виробничими та муніципальними відходами.

ПР13. Уміти формувати ефективні комунікаційні стратегії з метою донесення ідей, проблем, рішень та власного досвіду в сфері екології.

ПР14. Уміти доносити результати діяльності до професійної аудиторії та широкого загалу, робити презентації та повідомлення.

ПР15. Уміти пояснювати соціальні, економічні та політичні наслідки впровадження екологічних проектів.

ПР16. Вибирати оптимальну стратегію проведення громадських слухань щодо проблем та формування територій природно-заповідного фонду та екологічної мережі.

ПР17. Усвідомлювати відповідальність за ефективність та наслідки реалізації комплексних природоохоронних заходів.

ПР18. Поєднувати навички самостійної та командної роботи задля отримання результату з акцентом на професійну сумлінність та відповідальність за прийняття рішень.

ПР19. Підвищувати професійний рівень шляхом продовження освіти та самоосвіти.

ПР20. Уміти формувати запити та визначати дії, що забезпечують виконання норм і вимог екологічного законодавства.

ПР21. Уміти обирати оптимальні методи та інструментальні засоби для проведення досліджень, збору та обробки даних.

ПР22. Брати участь у розробці проектів і практичних рекомендацій щодо збереження довкілля.

ПР23. Демонструвати навички впровадження природоохоронних заходів та проектів.

ПР24. Розуміти і реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ПР25. Зберігати та примножувати досягнення і цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.

ПР 26. Розуміти особливості та закономірності функціонування популяцій як форми існування видів, усвідомлювати їхню роль у формуванні, збереженні біорізноманіття.

ПР 27. Знати новітні методи і підходи щодо екологізації агросфери

ПР 28. Уміти переносити систему теоретичних агроекологічних знань у сферу практичної діяльності із охорони біорізноманіття та довкілля під час ведення сільського господарства.

8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми

***Кадрове
забезпечення***

Відповідає ліцензійним умовам: професорсько-викладацький склад на 100% з науковими ступенями та працює за основним місцем роботи

<i>Матеріально-технічне забезпечення</i>	Навчально-науково-виробнича база у вигляді демонстраційно-навчальних, дослідних і виробничих насаджень, проектних майданчиків, комп'ютерних класів. Наукової, навчальної, методичної літератури та посібників для студентів
<i>Інформаційне та навчально-методичне забезпечення</i>	Визначені та легітимізовані у відповідних документах Відповідає ліцензійним умовам: наявні комп'ютерні класи, оснащені мультимедійним обладнанням, розроблені навчально-методичні комплекси дисциплін за навчальним планом
9 – Академічна мобільність	
<i>Національна кредитна мобільність</i>	Укладені угоди про академічну мобільність між вищими навчальними закладами України
<i>Міжнародна кредитна мобільність</i>	Укладені угоди про міжнародну мобільність з країнами Євросоюзу, США, діють тривалі міжнародні проекти, які передбачають дуальну систему навчання студентів
<i>Навчання іноземних здобувачів вищої освіти</i>	Створені умови для навчання іноземних громадян, які включають підготовку англomовних викладачів, забезпечення обладнанням і устаткуванням, підручниками та посібниками, електронною базою навчально-методичних комплексів, дистанційна освіта на платформі MOODL

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

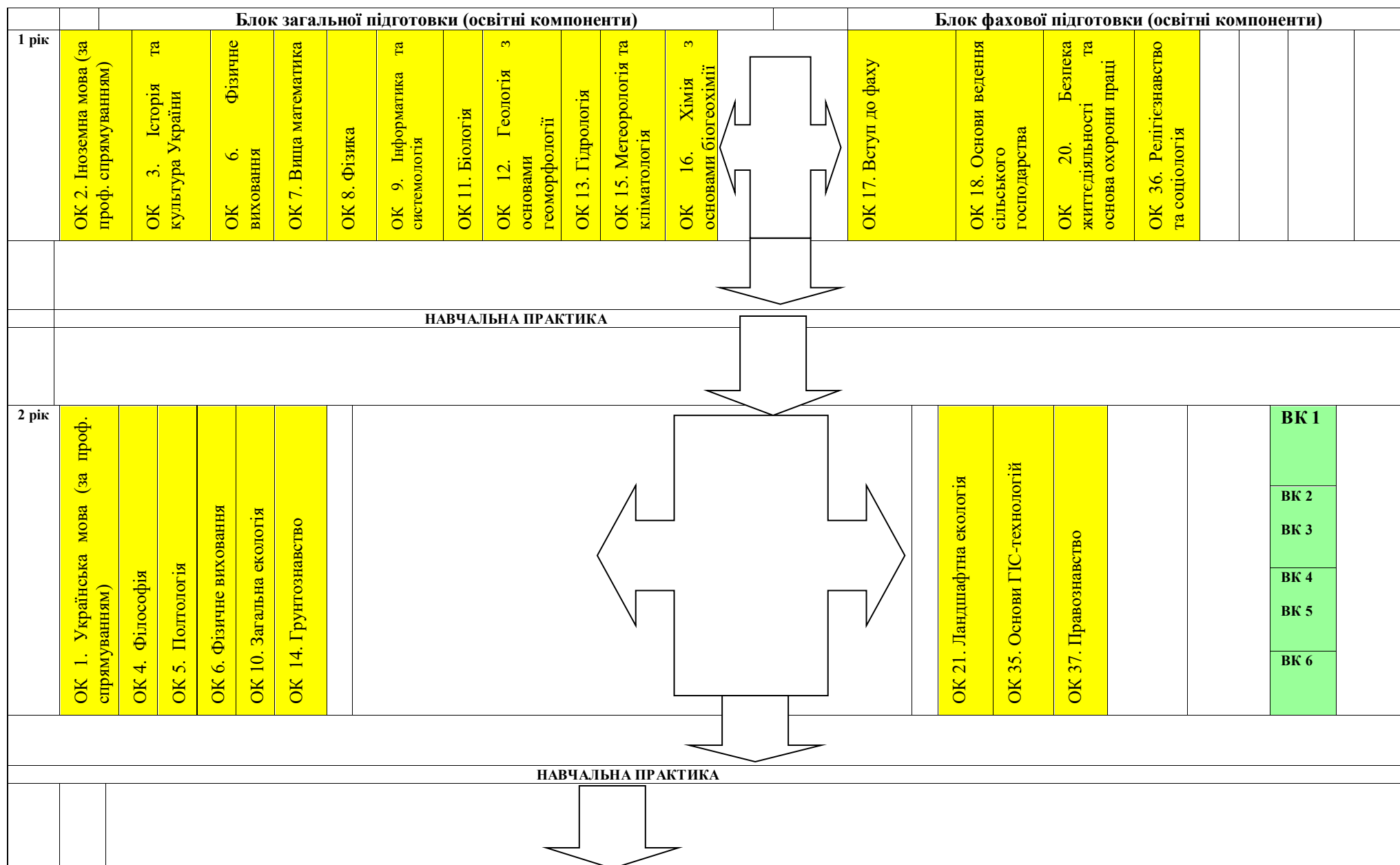
Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
I. Цикл дисциплін загальної підготовки			
1.1. Обов'язкові компоненти ОП			
ОК 1.	Українська мова (за професійним спрямуванням)	4,0	залік, іспит
ОК 2.	Іноземна мова (за професійним спрямуванням)	6,0	залік, іспит
ОК 3.	Історія та культура України	5,0	іспит
ОК 4.	Філософія	3,5	іспит
ОК 5.	Політологія	3,0	залік
ОК 6.	Фізичне виховання	4,0	залік
ОК 7.	Вища математика	6,5	залік, іспит

ОК 8.	Фізика	3,5	іспит
ОК 9.	Інформатика і системологія	3,0	залік
ОК 10.	Загальна екологія	6,5	залік, іспит, к.р.
ОК 11.	Біологія	6,5	залік, іспит
ОК 12.	Геологія з основами геоморфології	3,5	іспит
ОК 13.	Гідрологія	3,0	залік
ОК 14.	Ґрунтознавство	3,5	іспит
ОК 15.	Метеорологія і кліматологія	4,0	залік
ОК 16.	Хімія з основами біогеохімії	6,5	залік, іспит
Всього по циклу		72,0	
I. Цикл дисциплін професійної підготовки			
1.1. Обов'язкові компоненти ОП			
ОК 17.	Вступ до фаху	3,0	залік
ОК 18.	Основи ведення сільського господарства	3,0	залік
ОК 19.	Заповідна справа	3,0	залік
ОК 20.	Безпека життєдіяльності та основи охорони праці	4,0	іспит
ОК 21.	Ландшафтна екологія	3,5	іспит
ОК 22.	Екологічна безпека	4,5	іспит
ОК 23.	Екологія людини	4,0	іспит
ОК 24.	Моніторинг навколишнього середовища	7,5	залік, іспит, к.р.
ОК 25.	Нормування антропогенного навантаження	4,5	іспит, к.р.
ОК 26.	Економіка природокористування	3,5	іспит
ОК 27.	Екологія міських систем	6,5	залік, іспит
ОК 28.	Моделювання і прогнозування стану довкілля	6,5	залік, іспит, к.р.
ОК 29.	Оцінка впливу на довкілля	3,5	залік
ОК.30.	Організація управління в екологічній діяльності	3,0	іспит
ОК.31.	Охорона навколишнього середовища	6,0	залік
ОК.32.	Збалансоване природокористування	6,0	залік
ОК.33.	Основи наукової та природоохоронної діяльності	3,0	залік
ОК.34.	Міжнародна екологічна діяльність	3,0	залік
ОК.35.	Основи ГІС-технологій	3,0	залік
ОК.36.	Релігієзнавство та соціологія	3,0	залік
ОК.37.	Правознавство	3,0	залік
ОК.38.	Психологія	3,0	залік
Всього по циклу		90,0	
ОК.39	Навчальна практика	8,0	залік
ОК.40	Виробнича практика	6,0	д/залік
ОК.41	Кваліфікаційна робота	4,0	
Всього обов'язкові навчальні дисципліни		180,0	
1.2. Вибіркові компоненти ОП¹			
ВК 1	Дисципліна 1	5,5	залік, іспит
ВК 2	Дисципліна 2	3,5	іспит
ВК 3	Дисципліна 3	3	залік

ВК 4	Дисципліна 4	3	залік
ВК 5	Дисципліна 5	3,5	іспит
ВК 6	Дисципліна 6	3	д/залік
ВК 7	Дисципліна 7	3	залік
ВК 8	Дисципліна 8	4,5	іспит
ВК 9	Дисципліна 9	3	залік
ВК 10	Дисципліна 10	4,5	іспит
ВК 11	Дисципліна 11	3	залік
ВК 12	Дисципліна 12	3	залік
ВК 13	Дисципліна 13	4	іспит
ВК 14	Дисципліна 14	3,5	іспит
ВК 15	Дисципліна 15	3,5	іспит
ВК 16	Дисципліна 16	3	іспит
ВК 17	Дисципліна 17	3,5	залік
<i>Всього вибіркові</i>		<i>60,0</i>	
<i>ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ</i>		<i>240,0</i>	

Примітка: Варіативна складова ОПП становить 25 % кредитів ЄКТС, що відповідає 17 освітнім компонентам, які здобувач обирає з переліку ВК, де чотири вибіркові дисципліни загальноуніверситетського рівня; інші 13 – дисципліни вільного вибору студента, які забезпечують формування сукупності знань, умінь, навичок та компетентностей за спеціальністю «Екологія» (додаток 1)

2.2. Структурно-логічна схема підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти ступеня бакалавр

Форми атестації здобувачів вищої освіти ступеня – бакалавр	Кваліфікаційна робота передбачає розв'язання складної спеціалізованої задачі та/або практичної проблеми у сфері екології, охорони довкілля, збалансованого природокористування і сталого розвитку, що характеризується комплексністю та невизначеністю умов, потребує застосування теоретичних положень і методів наук про довкілля.
Вимоги до кваліфікаційної роботи	Кваліфікаційна робота має бути перевірена на плагіат. Кваліфікаційна робота має бути розміщена у репозитарії закладу вищої освіти.
Вимоги до публічного захисту	захист перед екзаменаційною комісією

4. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

У Сумському НАУ функціонує система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості), яка передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- 3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників вищого навчального закладу та регулярно оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті вищого навчального закладу, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою;
- 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- 7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- 8) забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагиату у наукових працях працівників вищих навчальних закладів і здобувачів вищої освіти;

Система забезпечення Сумським НАУ якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) за поданням ВНЗ оцінюється Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти або акредитованими ним незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості вищої освіти, що затверджуються Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, та міжнародним стандартам і рекомендаціям щодо забезпечення якості вищої освіти.

5. Перелік нормативних документів, на яких базується освітньо-професійна програма

1. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 №1556-VII.
2. Закон України про ліцензування видів господарської діяльності від 02.03.2015 № 222-VIII.
3. Постанова Кабінету Міністрів від 29.04.2015 № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти».
4. Постанова Кабінету Міністрів від 30.12.2015 №1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти».
5. Наказ МОН України від 19.02.2015 №166 «Деякі питання оприлюднення інформації про діяльність вищих навчальних закладів».

6. Наказ МОН України від 06.11.2015 №1151 «Про особливості запровадження переліку галузей знань, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266».
7. Наказ МОН України від 01.06.2016 № 600 «Про затвердження та введення в дію Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти»
8. Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003:2010 // Видавництво «Соцінформ». – Київ : 2010.
9. Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 18 листопада 2014 року № 1361 «Про затвердження зміни до національного класифікатора України ДК 003:2010» (зміна № 2).

**Гарант освітньо-професійної програми
(керівник проектної групи):
доктор біологічних наук, професор,
завідувач кафедри екології та ботаніки**

В.Г.Скляр

**ПЕРЕЛІК ДИСЦИПЛІН ВИБІРКОВОЇ КОМПОНЕНТИ
освітньо-професійної програми 101 «Екологія»**

Дисципліна загально-університетського рівня
Дисципліна загально-університетського рівня
Дисципліна загально-університетського рівня
Дисципліна загально-університетського рівня
Екологічна фізіологія рослин
Екологічне картографування
Соціальна екологія
Екологія біологічних систем
Метрологія і стандартизація
Екологічна токсикологія
Техноекологія
Агроекологія
Управління якістю сільськогосподарської продукції
Екологічне землеробство
Екологічне право
Екологічні біотехнології
Еколого-біологічне рослинництво
Агрохімія
Екологічні основи застосування добрив
Екобезпека продовольчої сировини і харчових продуктів
Екологічний захист агроecosystem
Мікробіологія
Лісова екологія та типологія
Основи екологічної освіти і культури
Фітоценологія

Антогоністи мікроорганізмів в сільському господарстві

Основи утилізації та обліку відходів

Біогеографія

Агроландшафтна організація територій

Радіобіологія та радіоекологія

Агробіоценологія

Екологічні основи водоохоронної діяльності у сільському господарстві

Екологія і біологія водних систем

Охорона ландшафтів

Екологічна та природно-заповідна мережі

Основи екологічної хімії

Меліоративна гідрогеологія

Біометрія

Матриця відповідності визначених ОП компетентностей дескрипторам НРК

Класифікація компетентностей за НРК	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
Загальні компетентності				
K01. Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності.	+			
K02. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.		+		
K03. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.		+		
K04. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.		+	+	
K05. Здатність спілкуватися іноземною мовою.		+	+	
K06. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).			+	
K07. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.			+	+
K08. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.	+	+		
K09. Здатність працювати в команді.			+	+
K10. Навички міжособистісної взаємодії.			+	
K11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.		+		+
K12. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.			+	+
K13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.			+	+
Спеціальні (фахові) компетентності				
K14. Знання та розуміння теоретичних основ екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування.	+			+
K15. Здатність до критичного осмислення основних теорій, методів та принципів природничих наук.	+			+

К16. Розуміння основних теоретичних положень, концепцій та принципів математичних та соціально-економічних наук.	+	+		+
К17. Знання сучасних досягнень національного та міжнародного екологічного законодавства.		+		+
К18. Здатність до оцінки впливу процесів техногенезу на стан навколишнього середовища та виявлення екологічних ризиків, пов'язаних з виробничою діяльністю.	+	+		
К19. Здатність до використання основних принципів та складових екологічного управління.	+	+		
К20. Здатність проводити екологічний моніторинг та оцінювати поточний стан навколишнього середовища.	+	+		
К21. Здатність обґрунтовувати необхідність та розробляти заходи, спрямовані на збереження ландшафтно-біологічного різноманіття та формування екологічної мережі.		+	+	
К22. Здатність до участі в розробці системи управління та поводження з відходами виробництва та споживання.		+		
К23. Здатність до використання сучасних інформаційних ресурсів для екологічних досліджень.		+	+	
К24. Здатність інформувати громадськість про стан екологічної безпеки та збалансованого природокористування.			+	
К25. Здатність до опанування міжнародного та вітчизняного досвіду вирішення регіональних та транскордонних екологічних проблем.		+	+	
К26. Здатність до участі в управлінні природоохоронними діями та/або екологічними проектами.	+	+	+	
К27. Знання та розуміння значення популяцій в забезпеченні функціонування екосистем, збереженні біорізноманіття	+	+		
К28. Здатність до оцінки впливу на стан довкілля різних технологій та видів природокористування, обумовлених веденням сільського господарства, до виявлення екологічних ризиків, пов'язаних агровиробництвом		+		+
К29. Здатність обґрунтовувати, розробляти та впроваджувати заходи, спрямовані на екологізацію агросфери		+	+	+

	ИП 01	ИП 02	ИП 03	ИП 04	ИП 05	ИП 06	ИП 07	ИП 08	ИП 09	ИП 10	ИП 11	ИП 12	ИП 13	ИП 14	ИП 15	ИП 16	ИП 17	ИП 18	ИП 19	ИП 20	ИП 21	ИП 22	ИП 23	ИП 24	ИП 25	ИП 26	ИП 27	ИП 28	
OK 17.	*							*									*		*					*					
OK 18.							*																				*	*	
OK 19.																*	*			*				*			*		
OK 20.				*					*									*						*					
OK 21.						*	*		*	*																			
OK 22.				*			*		*																		*		
OK 23.		*			*		*															*					*		
OK 24.			*		*		*													*	*					*	*		
OK 25.			*		*		*				*										*	*							
OK 26.	*		*					*						*		*					*	*							
OK 27.										*	*	*															*		
OK 28.					*				*		*																	*	
OK 29.									*		*		*										*					*	
OK 30.			*									*	*	*	*														
OK.31		*	*						*													*							
OK.32		*	*			*																				*			
OK.33					*		*			*	*																	*	
OK.34			*						*														*	*			*		
OK.35	*									*				*								*							
OK.36		*	*												*														
OK.37																				*									
OK.38																							*	*					
OK.39		*	*		*	*				*	*											*					*	*	*
OK.40			*				*	*			*		*	*	*				*	*		*		*					
OK.41								*		*			*	*	*			*	*		*		*						